

Posudek oponenta bakalářské práce

Autor: Jan Martinovský
Název: Několik nápadů jak učit o normalizaci
Vedoucí práce: Mgr. Tomáš Mikeska
Rok: 2015
Rozsah práce: 72 stran

Hodnotící kritéria

	<i>splňuje</i>	<i>splňuje z větší části</i>	<i>splňuje z menší části</i>	<i>nesplňuje</i>
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.		X		
Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.			X	
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu.	X			
Struktura práce je vyvážená a logická.	X			
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu.	X			
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb.	X			
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie.		X		
Autor správně cituje.	X			
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	X			

Celkové hodnocení (slovně):

Práce Jana Martinovského Několik nápadů jak učit o normalizaci se zaměřuje výuku období let 1968-89. Struktura textu je logická a postupuje od přehledu stávajících vzdělávacích materiálů tištěných i elektronických k vlastním námětům, jak téma didakticky obohatit.

První část - deskripce stávajících zdrojů - přináší průřezový přehled materiálů, které lze při výuce shora uvedeného období využít. Autor se věnuje spíše zevrubně tištěným příručkám, mezi které ne zcela právem zahrnuje především učebnice, které by si bezpochyby zasloužily větší pozornost - například způsob, jak pracují s aktivizací žáka vzhledem k vybranému tématu. Autor uvádí jako příklad za všechny učebnice Jana a Jana Kuklíkových, která je však určena především pro výuku na gymnáziu. Alespoň pro minimální komparaci tak chybí porovnání učebnic používaných při základním a středním odborném vzdělávání. Co se týče dalších didaktických materiálů (kap. 2.2.3), je autorův výčet v podstatě taxativní – nelze než konstatovat, že právě zde se nabízel zajímavý prostor pro komparaci, protože právě tyto materiály v kombinaci s webovými zdroji představují důležitý zdroj didaktických materiálů pro uvedené období.

Další část věnuje autor výčtu webových portálů využitelných pro dané téma. Je zapotřebí konstatovat, že uvedený přehled je v podstatě téměř vyčerpávající a seznamuje s nejdůležitějšími didaktickými materiály z produkce neziskových vzdělávacích institucí a jejich stručný popis. Je jasné, že bakalářská práce nemůže postihnout analýzu nabízených metodik, je ale také poněkud na škodu, že se autor nepokusil alespoň ve stručném souhrnu postihnout zaměření nabízených metodik a jejich cíle - tedy vědomosti/dovednosti, které autoři považovali za důležité, aby žáci o normalizaci věděli a znali.

Stěžejní část práce přináší autorovy náměty na vlastní metodické materiály k tématu normalizace. Je třeba předem konstatovat, že tvorba kvalitního vzdělávacího materiálu je i pro zkušeného učitele vždy metodicky a časově poměrně náročná a proto drtivá většina vyučujících využívá metodik připravených zpravidla profesionálními týmy různých neziskových (Člověk v tísni) nebo státních (RVP.cz) institucí. Tvorba metodik totiž obsahuje řadu formálních a hlavně praktických úskalí, kterým se přes sympatickou snahu přijít s něčím inovativním autor nevyhnul. Tou nejpodstatnější je, že jsou to veskrze aktivity vytvořené „od stolu“ tzn. bez zjevného propojení se samotnou výukou. Autor sice uvádí, že některé aktivity zkoušel na mimoškolní skupině, ta je ale pro školní využití v podstatě irelevantní. Základním nedostatkem je sama definice, komu je aktivita určena – téma normalizace se učí zpravidla na samém konci dějinné linie, tzn. ve většině případů v devátých třídách na ZŠ, v odpovídajících ročnících víceletých gymnáziích, v prvním nebo druhém ročníku na SOŠ a v závěrečném ročníku na gymnáziích. To je poměrně velký věkový rozptyl a je nutné si uvědomit, že část aktivit tak, jak jsou navrženy, není pro některé věkové skupiny použitelná – za všechny příklad aktivita „Československo 1, která předpokládá srovnání reflexe normalizace na české a slovenské wikipedii. Další výraznou slabinou některých aktivit je jejich nejasný cíl – vlastní definice toho, co by měla aktivita žákům přinést. Zde se autor poměrně brzy odklonil od hlavní linie, kterou je bezpochyby poznání schizofrenie doby na pozadí její každodennosti, do marginálních cílů, které jsou pro pochopení normalizační éry ne zcela podstatné a budí dojem spíš hry do klubovny než do hodiny historie. Za takovou považují např. hru na skrývání před tajnou policií, ale i Československo 3 – zeměpis, kdy žák porovnává na základě dobové mapy průmysl, životní prostředí atd. České a Slovenské socialistické republiky. Seznámení studentů se slovenštinou a ruštinou možná akcentuje mezipředmětové vztahy, ale jeho případný přínos pro žáky, a to „ovládat základy azbuky“ je problematický – obzvláště, pokud soutěží v rychlosti překladu textu knihy Termodynamika a rovnováha izomerů a na aktivitu mají pět minut. Podobně nesrozumitelný cíl je u aktivitu „Výrobky“ - kde má žák poměrně nepochopitelně porovnávat, „...co tehdy bylo a dnes není“. Odhlédneme-li od skutečnosti, že mnohé dnešní výrobky nebyly před pětadvaceti lety ani na trzích vyspělých

kapitalistických zemí, podstatné je, že hlavní slabiny centrálně řízené ekonomiky na základě této aktivity žáci opravdu pochopí jen stěží.

Autorova metodologická nejistota vrcholí v aktivitách Panelák a Rudé právo, kde má být cílem: „...vžít se do role architektů a politiků z dob normalizace“, resp. normalizačního novináře, jehož optikou má popisovat současné události. K tomu lze dodat snad pouze konstatování, že cesta do pekla bývá dlážděna dobrými úmysly.

Závěrem by bylo na místě ocenit autora, že si takto náročné téma zvolil jako předmět bakalářské práce. Současně by bylo dobře, aby přijal za svou skutečnost, že „nápadů“ na poli didaktiky a vzdělávání lze vytvořit od stolu nepřeborné množství. Prvním nutným krokem je však reflexe samotného autora, zda a v jakých podmínkách je metodika použitelná. Dalším pak, jaký cíl naplňuje a zda tento výstup koresponduje s tím, co by žáci měli o daném období vědět. Vypadá to sice jako banalita, ale cesta ke kvalitní vzdělávací metodice tak teprve začíná.

Navržená známka:

Datum 6.1. 2015

Podpis oponenta práce: PhDr. Michael Řezáč, v.r.